

Onder
steunings
team

ZORG
SAMEN STEEDS BETER
VOOR DE
JEUGD

Vragenvuur inrichting expertteam

Op het moment dat je de opdracht krijgt om een regionaal expertteam op te richten en/of aan te sturen zijn er een aantal onderwerpen waar je over na zou kunnen denken. Denk aan: welke opdracht heeft het team te vervullen? Hoe richten we onze processen in? Maar ook, hoe gaan wij om met ouders en jeugdigen? Het vragenvuur geeft een overzicht van alle vragen die spelen bij de inrichting van een expertteam. Loop ze na en beantwoord ze samen met de belangrijkste stakeholders, om zo je expertteam passend bij de opdracht en de lokale context in te richten.

Klik op onderstaande titels om direct naar het juiste onderdeel te navigeren, je kunt op iedere pagina terug naar deze startpagina door rechtsboven op de tekst 'terug naar de startpagina' te klikken.

Opdracht

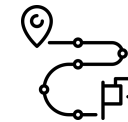

Randvoorwaarden

Samenstelling Team

Samenwerkingsrelaties

Inrichting werkproces

Rol betrokkenen

Vindbaarheid

Opdracht

Algemene functies

Een expertteam heeft in ieder geval vier functies in te richten rondom complexe zorgvragen, die zijn vastgesteld door [de commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs van de VNG](#). Wat deze functies precies inhouden [lees je in het borgingsdocument](#).

Specifieke functies

Naast deze algemene functies kan je ook nog één of meerdere andere opdrachten hebben. Voorbeelden hiervan zijn: het toetsen van alle uithuisplaatsingen, en zicht organiseren op in-, door-, en uitstroom bij hoog specialistische (residentiële) jeugdzorg. Daarnaast is de vraag of het je opdracht is om gericht te zijn op de jeugdige of ook op de context/het gezin van de jeugdige. Het antwoord op deze vraag heeft consequenties voor alle vervolgvragen. Ten slotte, wees je er ook bewust van dat partijen met wie je samenwerkt soortgelijke of overlappende functies hebben. Denk bijvoorbeeld [aan de lokale teams](#).

Doel gedefinieerd?

Je opdracht wordt een stuk duidelijker als er ook een (groter of bovenliggend) doel geformuleerd is. Dit doel geeft je houvast/ context bij de uitvoering van je werkzaamheden. Zo kan een doel zijn om te streven naar nul uithuisplaatsingen of naar een zorgaanbod dat zo dichtmogelijk bij huis plaatsvindt en dat aansluit bij het "gewone leven"/het netwerk van de jeugdige/het gezin. Heb jij zo'n doel of niet? Kan je hier het gesprek met jouw opdrachtgever (bestuurder) over voeren?

Vragen

- Welk doel heeft jullie regionaal expertteam? (vaak gelinkt aan de transitieopgave)
- Wat is jullie opdracht?
- Als één van de vier functies (zie borgingsdocument) geen onderdeel is van de opdracht, is deze dan op een andere plek gelegd?
- Wanneer dit ergens anders belegd is, hoe houd je de verbinding met deze partij?
- Als deze functie niet ergens anders belegd is, wat betekent dat voor jullie opdracht?

Randvoorwaarden

Ga na welke randvoorwaarden ingevuld moeten zijn om aan jullie opdracht te kunnen voldoen.

Vragen

- Is duidelijk wie de opdrachtgever is van het expertteam?
- Zijn er afspraken gemaakt over afstemming tussen opdrachtgever en voorzitter?
- Hebben de opdrachten van het expertteam voldoende inbedding in de lokale context? Zijn beleidsmakers en aanbieders in de regio zich bewust van de opdracht van het expertteam?
- Geeft de opdrachtgever het expertteam mandaat en doorzettingsmacht (zowel financieel als inhoudelijk)? En zo ja, is dit voor alle betrokken partijen duidelijk en zijn hier afspraken over gemaakt?
- Is er sprake van geaccepteerd gezag vanuit de gemeente(n) (aanbieders zorgen voor de uitvoering van de oplossingen, gemeente zorgt voor de daarbij horende financiering)?
- Geeft het expertteam een dringend of bindend advies? Of is dit casusafhankelijk?
- Zijn de taken en werkzaamheden vertaald naar een passend aantal benodigde uren voor het vervullen van de opdracht?
  - Als de uren niet in lijn zijn met de opdracht, met wie moet je dan een gesprek voeren?
  - **Tip:** te weinig uren levert niet snel genoeg een oplossing op voor de jeugdigen.
- Is duidelijk wat de opschalingsmogelijkheden zijn wanneer het expertteam vastloopt, om ervoor te zorgen dat wat afgesproken is ook wordt uitgevoerd?

Samenstelling team

Rollen

Denk na over de rollen in het expertteam. Er zijn verschillende rollen denkbaar: de voorzitter, een procesregisseur, secretaris, gedragsdeskundige, zorgbemiddelaar en de deelnemers zoals zorgaanbieder(s), GI, gemeente. De vier taken van een expertteam dienen voldoende geborgd te worden door middel van deze rollen. Ga dit na met behulp van de de vragen hiernaast.

Natuurlijk is er per casus ook een rol weggelegd voor o.a. jeugdige, ouders en/of eigen netwerk, en overige betrokken professionals (bijv. de aanmelder). Hierover meer bij 'Rol betrokkenen'.

Selectie

Procedure

Je kunt op verschillende manieren een expertteam inrichten. Eerst zal de opdracht duidelijk moeten zijn, vervolgens wordt duidelijk welke organisaties betrokken worden. Trek met directie en management van deze organisaties op als het gaat om de inrichting van het expertteam. Zorg hierbij voor een gedeeld gevoelde verantwoordelijkheid. Met elkaar staan jullie aan de lat om dat te doen wat nodig is voor jeugdigen die tussen wal en schip vallen. Een functieprofiel en duidelijke opdracht kan hierbij helpen.

Kwaliteitseisen

Bij het samenstellen van een expertteam is kennis en ervaring rondom de dynamiek van een complexe casus belangrijk. Maar minstens zo belangrijk is het profiel van de deelnemers van het expertteam. Hun competenties. Casussen die bij een expertteam komen kenmerken zich **doorgaans** doordat het systeem het antwoord niet voldoende weet op de problematiek, of men het niet eens wordt over de oplossing. Anders denken, bereid zijn om over je eigen schaduw heen te stappen, en lef tonen door iets nieuws te willen uitproberen, zijn kenmerken die minstens zo belangrijk zijn bij doorbraakcasussen als achtergrond en opleiding. En zijn de deelnemers onder leiding van de voorzitter in staat om een veilige en prettige gespreksfeer te creëren? Zorg voor een mooie mix tussen kennis en attitude.

Vragen

- Welke rollen worden/zijn onderdeel van ons expertteam?
- Wat is de invulling per rol?
  - Is de voorzitter puur technisch voorzitter, of ook procesregisseur?
  - Of is er een zorgbemiddelaar die procesregisseur is voor de casus?
  - Of hebben de deelnemers van het expertteam zorg bemiddelende taken?

Bekijk [hier een voorbeeld van de invulling van de verschillende rollen](#).

Vragen

- Hebben wij helder welke competenties wij naar op zoek zijn (per rol)?
- Welke type mensen zit er als in ons team?
- Welke aanvullende types, met bijpassende competenties, hebben we nodig in ons team?
- Hebben wij (op basis van bovenstaande) een functieprofiel?

Tip

Benieuwd naar een voorbeeld van een functieprofiel? [Bekijk er hier twee](#).

Er zijn verschillende testen die je als team kunt doen, die inzicht geven in de verschillende profielen. Lees meer hierover in het hoofdstuk [een leven lang leren](#).

Samenwerkingsrelaties

Denk daarnaast na over wat er nodig is aan kennis en vaardigheden van je expertteam deelnemers én hoe je de samenwerking met deze partijen inricht. Kies je voor een mix van personen die in staat zijn om met elkaar de vier functies vorm te geven of bekijk je per casus welke personen nodig zijn voor de oplossing? Bedenk wat nodig is aan kennis en kunde voor elk van de vier functies.

Inrichting samenwerking

Werken met een vaste teamsamenstelling geeft de mogelijkheid om een team te vormen, elkaar en elkaars werkwijze goed te leren kennen waardoor samenwerken 'makkelijker' wordt en er vertrouwen onder de deelnemende organisaties ontstaat. Het nadeel van het werken met een vaste teamsamenstelling is dat deelnemers soms 'overbodig' zijn omdat ze niet altijd een bijdrage kunnen leveren aan de oplossing voor een specifieke vraag. Je kunt er ook voor kiezen om een vaste basis te hebben (een binnenring) en experts/specifieke deskundigheid in te zetten voor die casussen die hierom vragen (een buitenring).

Tip Qua samenstelling van de deelnemers/zorgaanbieders zijn op dit moment in het land de volgende modellen te herkennen:

- Alle gecontracteerde zorgaanbieders en/of de (gecontracteerde) zorgaanbieders met wie een convenant is afgesloten over deelname aan het regionale expertteam nemen deel aan het regionale expertteam.
- (Al dan niet gecontracteerde) zorgaanbieders die geselecteerd zijn op basis van hun specialisme: ggz, lvb, verslavingszorg, jeugd- en opvoedhulp, nemen deel aan het regionale expertteam.
- Al dan niet gecontracteerde zorgaanbieders die (op basis van een eerste beoordeling van de aanmelding) nodig zijn om een oplossing voor de concrete casus te kunnen realiseren nemen deel aan het regionale expertteam.
- De grootste gecontracteerde zorgaanbieders in een regio, eventueel aangevuld met een aantal gecontracteerde aanbieders die zich onderscheiden (door bijvoorbeeld flexibiliteit of werkwijze) nemen deel aan het regionale expertteam.

Vragen

- Hoe richten wij de samenwerking met de partners in?

Verwijzers

- Zijn verwijzers bij een bespreking aanwezig? Zijn zij onderdeel van de besluitvorming t.a.v. het advies?
- Wordt verwijzers om feedback gevraagd over de rol van het expertteam bij het oplossen van een complexe casus?
- Is voor verwijzers duidelijk waar de casusregie en waar de procesregie ligt in het geval dat zij een casus inbrengen bij het expertteam?

Gemeente

- Is de gemeente vertegenwoordigd tijdens de bespreking?
- Is er vanuit de gemeente bestuurlijke toestemming over de uitvoer van de adviezen en plannen van het expertteam?
- Hebben we afspraken met de gemeente over rapportage en monitoring?

Inkoop

- Weet het wij wie inkoop zijn, wat zij doen en andersom?
- Zijn wij op de hoogte van de inkoopstrategie en -cyclus?
- Voeden wij inkoop vanuit de inhoud?
- Hoe zit de samenwerking tussen beleid, inkoop en het expertteam?
- Hebben we afspraken met inkoop over financiering van de maatwerkoplossingen die voortkomen uit een expertteam?
- Wanneer er maatwerk nodig is, faciliteert en financiert inkoop/de gemeente dit?

Zorgaanbieders

- Zijn zorgaanbieders betrokken bij de totstandkoming van de adviezen en plannen van een expertteam?
- Wat hebben de zorgaanbieders van ons nodig om maatwerkoplossingen bij complexe casuïstiek te realiseren? En worden zij daarbij voldoende ondersteund?
- Hoe geven zorgaanbieders vorm aan de adviezen en plannen die voortkomen uit het expertteam?

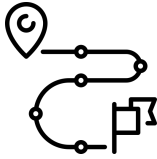
Onderwijs

- Is onderwijs (samenwerkingsverbanden PO/VO) een vaste samenwerkingspartner en/of deelnemer aan tijdens de expertteambesprekingen?
- Wordt er tussen beiden een gedeelde verantwoordelijkheid gevoeld voor passend onderwijs bij complexe casuïstiek?
- Worden signalen rondom passend en niet passend onderwijs vanuit ons geadresseerd?

Justitie

- Zijn wij op de hoogte van de manier van werken van het veiligheidshuis, en andersom?
- Werken wij samen wanneer de casus daarom vraagt?
- In welke gevallen moeten wij contact leggen met justitie?
- Welke onderdelen binnen justitie kunnen we waarvoor benaderen? (OM/etc.)

Inrichting werkproces

Algemeen

Bij het inrichten van de vier functies (consultatie en advies; procesregie; signaleren; leren) die een expertteam moet hebben is het handig om te denken langs een aantal stappen.

Bij elke functie kan je jezelf de volgende vragen stellen

- Wat is het doel van deze functie?
- Wie is de klant bij deze functie?
- Wat is het product/dienst/resultaat van deze functie?
- Uit welke hoofdstappen bestaat deze functie?
- Welke functies (of organisaties) zijn nodig voor het uitvoeren van deze functie?
- Wat moet er vastgelegd worden bij/over de uitvoering van deze functie en waarom (met welk doel)?

Specifiek

Specifieke elementen waar je aan kunt denken bij de functies consultatie en advies en de functie procesregie zijn:

Aanmelding

- Welke casuïstiek mag aangemeld worden bij het expertteam?
- Kunnen we deze definiëren met behulp van criteria en/of voorbeelden?
- Wie mogen casuïstiek aanmelden?
  - Zijn jeugdige/ouders hier ook onderdeel van?
  - Wanneer een jeugdige/de ouder geen vragen kan melden, hebben jullie dan duidelijk waar zij naartoe kunnen om bij het expertteam terecht te komen?
- Op welke manier moet casuïstiek aangemeld worden? Gaan we werken met een aanmeldformulier?

Vastleggen van informatie

- Willen we informatie vastleggen die inzicht geeft in: aantal meldingen, type meldingen, melders?
- Willen we informatie vastleggen die inzicht geeft in de stappen die gezet worden om de melding af te handelen en de tijd en doorlooptijd die hiermee gemoeid is?
- Willen we informatie vastleggen die het mogelijk maakt om de melding te kunnen volgen?

Verzamelen en interpreteren van informatie

- Welke informatie moet aanwezig zijn om te kunnen beoordelen of de melding hoort bij het regionaal expertteam?
- Wie verzamelt en beoordeelt deze informatie?
- Wat zijn de mogelijkheden na de eerste beoordeling? (warme overdracht naar een andere partij/organisatie, advies, organiseren casusoverleg (procesregie))

Organiseren (casus)overleg

- Hebben we vaste overlegmomenten als expertteam (i.v.m. planning en doorstroom)?
- Hoeveel casussen per keer kunnen we bespreken?
- Als er geen casuïstiek te bespreken is, komen we toch bij elkaar voor de overige taken van het team of annuleren we?
- Als we geen vaste overlegmomenten hebben, binnen welk tijdsbestek zijn we in staat om bij elkaar te komen?
- Waar en wat registeren we (t.b.v. sturing en verantwoording)?

Rol van de jeugdige, ouders en/of het eigen netwerk

jeugdigen en ouders zijn experts. Zij kennen hun eigen situatie feitelijk beter dan wie ook. Het is belangrijk om hen om die reden een rol te geven in het proces. Als de jeugdige/de ouder niet de melder is, welke rol wil je dan dat de jeugdige/de ouder heeft? En hoe zou je dat kunnen organiseren. Wellicht dat de volgende vragen je hierbij helpen.

Tip

Wees je ervan bewust dat zich veilig en gehoord voelen een belangrijk issue is voor ouders en jeugdigen op het moment dat zij deelnemen aan een overleg. Bedenk wat er gebeurt in de interactie tussen partijen op het moment dat ouders en jeugdigen aan tafel zitten bij een overleg en hoe je hier mee om wilt gaan.

Vragen

- Willen we het probleem/de huidige situatie vanuit het perspectief van de jeugdige/de ouder/het eigen netwerk op tafel krijgen? Waarom wel/niet?
- Op welke manieren zouden we dit perspectief inzichtelijk kunnen krijgen? Voorbeelden: gesprek voeren, aanwezigheid bij overleg, beeldpresentatie door jeugdige/ouders/eigen netwerk, etc.
- Willen we de vragen/wensen van de jeugdige/de ouder op tafel krijgen? Waarom wel/niet?
- Welke positie willen we de jeugdige/de ouder/het eigen netwerk geven in het bijdragen aan de oplossing van de voorliggende vraag?
- Hoe zorgen we voor een goede terugkoppeling naar de ouders en/of jeugdige?
- Is voor ouders duidelijk waar de casusregie en waar de procesregie ligt in het geval dat hun kind besproken wordt/is bij het expertteam?

Rol van de professional die de complexe zorgvraag heeft aangemeld

In het land zijn verschillende ideeën over de rol van de professional die de zorgvraag heeft aangemeld. Deze professional kan de volgende verantwoordelijkheden hebben:

- Aanleveren van alle relevante (dus niet het gehele dossier) informatie over de casus.
- Het formuleren van een concrete (hulp)vraag.
- De procesregisseur van de casus (voorzitter van het gesprek op procesniveau over de casus).
- De casusregisseur van de casus (coördinator van de uitvoerende zorg, evt met behulp van het expertteam).

De antwoorden of keuzen rondom de rolverdeling hebben consequenties voor de manier waarop je het (werk)proces van het expertteam inricht.

Vragen

- Welke rol geven wij de professional die de complexe zorgvraag aanmeldt?

Denk ook na over de vindbaarheid van het expertteam.

Vragen

- Voor welke partijen moet het expertteam vindbaar zijn?
  - Op welke manier?
- Delen we een rapportage met bevindingen en adviezen vanuit de casuïstiek die bij ons binnenkomen? En zo ja, met wie?
- Vanuit welke organisatie communiceren deelnemers van het expertteam?
- Vanuit welke organisatie communiceert de voorzitter van het expertteam?

Wil je direct met deze vragen aan de slag?

Gebruik dan het Canvas Inrichting Expertteam om de vragen te beantwoorden en inzichtelijk te maken welke aandachtspunten voor jullie van belang zijn voor de inrichting. Je kunt het Canvas op A3 of groter printen, zodat je met post-its aan de slag kan, maar je kan het document ook (digitaal) op de computer invullen. De velden zijn interactief, dus zodra je erop klikt kan je hierin typen.

[Ga naar het Canvas](#)
[Inrichting Expertteam](#)

